

Fakultativni protokol uz Konvenciju o ukidanju svih oblika diskriminacije žena¹

Države ugovornice ovog Protokola,
konstatujući da Povelja Ujedinjenih nacija učvršćuje vjeru u osnovna ljudska prava, u dostojanstvo i vrijednost ljudske ličnosti i u jednaka prava muškarca i žena,
takođe konstatujući da Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima proglašava da su svi ljudi rođeni slobodni i jednaki u dostojanstvu i pravima i da svakom pripadaju sva prava i slobode u njoj navedena, bez ikakve razlike, uključivši i razlikovanje po polu,
podsjecajući da međunarodni paktovi o ljudskim pravima i drugi međunarodni instrumenti o ljudskim pravima zabranjuju diskriminaciju na osnovu pola,
takođe podsjećajući na Konvenciju o ukidanju svih oblika diskriminacije žena (u daljem tekstu: Konvencija), u kojoj države ugovornice osuđuju diskriminaciju žena u svim njenim oblicima i prihvataju da sprovedu program ukidanja diskriminacije žena svim odgovarajućim sredstvima i bez odlaganja,
učvršćujući svoju riješenost da osiguraju ženama puno i jednako uživanje svih ljudskih prava i osnovnih sloboda i da preduzmu djelotvorne poteze u cilju sprečavanja kršenja tih prava i sloboda,
sporazumjele su se o sledećem:

Član 1.

Država ugovornica ovog Protokola (u daljem tekstu: država ugovornica) priznaje da je Komitet za ukidanje diskriminacije žena (u daljem tekstu: Komitet) nadležan da prima i razmatra predstavke podnijete u skladu sa članom 2.

Član 2.

Predstavke se mogu podnijeti od, ili u ime, pojedinaca ili grupa pojedinaca koji spadaju u nadležnost države ugovornice, a koji tvrde da su žrtve kršenja bilo kog prava navedenog u Konvenciji od strane države ugovornice. Podnošenje predstavke u ime pojedinaca ili grupa lica mora biti uz njihovu saglasnost, osim ako sastavljač može da opravda postupanje u tuđe ime bez takve saglasnosti.

Član 3.

Predstavke moraju biti pisane i ne mogu biti nepotpisane. Komitet neće primiti nijednu predstavku koja se odnosi na državu ugovornicu Konvencije koja nije ugovornica ovog Protokola.

Član 4.

---

¹ Usvojen i otvoren za potpisivanje i ratifikovanje ili pristupanje rezolucijom Generalne skupštine Ujedinjenih nacija 54/4, aneks. Stupio na snagu 22. decembra 2000.

1. Komitet ne razmatra predstavku ako se nije uvjerio da su sva raspoloživa domaća pravna sredstva iscrpljena, osim ako je postupak po takvom pravnom sredstvu produžen preko razumnog roka ili ako je malo vjerovatno da će pružiti odgovarajuće zadovoljenje.

2. Komitet proglašava predstavku neprihvatljivom ako:

a) je istu stvar Komitet već razmatrao ili je bilo razmatrano ili se razmatra pred nekom drugom instancom međunarodnog ispitivanja odnosno rješavanja;

b) je nespojiva sa odredbama Konvencije;

c) je očigledno neosnovana ili nedovoljno potkrijepljena

d) predstavlja zloupotrebu prava na podnošenje predstavke

e) su se činjenice koje su predmet predstavke nastale prije stupanja na snagu ovog Protokola u odnosu na državu ugovornicu o kojoj je riječ, osim ako su navedene činjenice nastupale i poslije tog trenutka.

Član 5.

1. U bilo kom trenutku po prijemu predstavke, a prije donošenja odluke o suštini stvari, Komitet može uputiti odnosnoj državi ugovornici, na hitno razmatranje, zahtjev da preduzme privremene mjere koje mogu biti neophodne da bi se izbjegla moguća nenadoknadiva šteta za žrtvu ili žrtve navodnog kršenja.

2. Vršenje diskrecionog prava Komiteta iz stava 1 ovog člana ne utiče na odluku o prihvatljivosti niti o suštini stvari.

Član 6.

1. Ako Komitet proglasi predstavku neprihvatljivom, bez obraćanja državi ugovornici, i ako se pojedinac ili pojedinci saglase sa otkrivanjem njihovog identiteta toj državi, Komitet, na povjerljiv način, skreće pažnju odnosnoj državi na predstavku podnijetu na osnovu ovog Protokola.

2. U toku sledećih šest mjeseci odnosna država ugovornica dostavlja Komitetu pismena objašnjenja ili izjave rasvjetljavajući pitanje i navodeći, prema potrebi, sve mjere koje je eventualno preduzela da bi popravila situaciju.

Član 7.

1. Komitet razmatra predstavke primljene na osnovu ovog Protokola uzimajući u obzir sve informacije koje mu učine dostupnim pojedinci ili grupe pojedinaca, u sopstveno ili u tuđe ime, kao i zainteresovana država ugovornica, vodeći računa da je data informacija dostavljena zainteresovanim strankama.

2. Komitet održava nejavne sjednice prilikom ispitivanja predstavke primljene na osnovu ovog Protokola.

3. Po ispitivanju predstavke, Komitet dostavlja svoje mišljenje, zajedno sa svojim preporukama, ako ih ima, zainteresovanim strankama.

4. Država ugovornica će pažljivo razmotriti mišljenje Komiteta, zajedno sa njegovim preporukama, ako ih ima, i dostaviće Komitetu, u roku od šest mjeseci, pisani odgovor, u koji će uključiti i obavještenja o radnjama preduzetim u vezi sa mišljenjima i preporukama Komiteta.

5. Komitet može da pozove državu ugovornicu da dostavi dalja obavještenja o mjerama koje je preduzela u vezi sa mišljenjima i eventualnim preporukama Komiteta, uključujući ih, ako to Komitet smatra pogodnim, u naredni izvještaj koji država ugovornica podnosi shodno članu 18 Konvencije.

Član 8.

1. Ako Komitet primi pouzdana obavještenja koja ukazuju na teška i sistematska kršenja prava iz Konvencije **od strane** države ugovornice, pozvaće državu ugovornicu da saraduje u ispitivanju obavještenja i da dostavi svoje primjedbe u pogledu tih obavještenja.

2. Uzimajući u obzir sve primjedbe koje dostavlja zainteresovana država ugovornica, kao i druge dostupne pouzdane informacije, Komitet može zadužiti jednog ili više svojih članova da sprovede istragu i o tome hitno izvijesti Komitet. Ako je potrebno, istraga može obuhvatiti i odlazak na teritoriju države ugovornice, uz njenu saglasnost.

3. Po ispitivanju nalaza takve istrage, Komitet ih prosljeđuje odnosnoj državi ugovornici, zajedno sa komentarima i preporukama.

4. Država ugovornica će, u roku od šest mjeseci od prijema nalaza, komentara i preporuka Komiteta, istom dostaviti svoje primjedbe.

5. Istraga se sprovodi povjerljivo, a saradnja države ugovornice će se tražiti u svim fazama postupka.

Član 9.

1. Komitet može da pozove odnosnu državu ugovornicu da u svoj izvještaj predviđen članom 18 Konvencije uključi detalje o mjerama preduzetim u vezi sa istragom sprovedenom u skladu sa članom 8 ovog Protokola.

2. Komitet može, ako je to neophodno, po isteku roka od šest mjeseci iz člana 8 stav 4 ovog Protokola, da pozove odnosnu državu ugovornicu da ga obavijesti u mjerama preduzetim u vezi sa istragom.

Član 10.

1. Svaka država ugovornica može, u trenutku potpisivanja, ratifikacije ili pristupanja ovom Protokolu, izjaviti da ne priznaje nadležnosti Komiteta iz članova 8 i 9.

2. Bilo koja država ugovornica koja je dala izjavu u skladu sa stavom 1 ovog člana može, u svakom trenutku, povući tu izjavu notifikacijom generalnom sekretaru.

Član 11.

Država ugovornica će preduzeti sve potrebne mjere da obezbijedi da pojedinci koji spadaju u njenu nadležnost ne budu izloženi zlostavljanju ili zastrašivanju kao posledicama obraćanja Komitetu shodno ovom Protokolu.

Član 12.

Komitet uključuje sažeti pregled svojih aktivnosti po osnovu ovog Protokola u svoj godišnji izvještaj prema članu 21 Konvencije.

Član 13.

Svaka država ugovornica se obavezuje da učini Konvenciju i ovaj Protokol dostupnim široj javnosti i da im da odgovarajući publicitet, kao i da olakša pristup informacijama o mišljenjima i preporukama Komiteta, posebno u stvarima koje se tiču te države.

Član 14.

Komitet donosi svoj poslovnik po kojem se upravlja prilikom vršenja svojih funkcija određenih ovim Protokolom.

Član 15.

1. Ovaj Protokol je otvoren za potpisivanje svakoj državi koja je potpisala ili ratifikovala Konvenciju ili joj pristupila.
2. Ovaj Protokol podliježe ratifikaciji svake države koja je ratifikovala konvenciju ili joj je pristupila. Instrumenti ratifikacije deponovaće se kod generalnog sekretara Ujedinjenih nacija.
3. Ovaj Protokol je otvoren za pristupanje svakoj državi koja je ratifikovala konvenciju ili joj je pristupila.
4. Pristupanje će se izvršiti deponovanjem instrumenta o pristupanju kod generalnog sekretara Ujedinjenih nacija.

Član 16.

1. Ovaj Protokol stupa na snagu tri mjeseca posle deponovanja kod generalnog sekretara desetog instrumenta ratifikacije ili pristupanja.
2. U pogledu svake države koja ratifikuje ovaj Protokol ili mu pristupi posle njegovog stupanja na snagu, ovaj Protokol stupa na snagu tri mjeseca posle deponovanja njenog instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju.

Član 17.

Ne mogu se staviti nikakve rezerve na ovaj Protokol.

Član 18.

1. Svaka država ugovornica može da predloži izmjenu ili dopunu ovog Protokola i njihov tekst dostavi generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija. Generalni sekretar potom prosleđuje sve predložene izmjene ili dopune državama ugovornicama, uz zahtjev da mu saopšte da li žele sazivanje konferencije država ugovornica radi razmatranja tih predloga i glasanja o njima. U slučaju da se najmanje jedna trećina država ugovornica izjasni u prilog takve konferencije, generalni sekretar saziva konferenciju pod okriljem

Ujedinjenih nacija. Svaka izmjena ili dopuna koju je usvojila većina prisutnih i glasalih država članica na konferenciji podnosi se Generalnoj skupštini Ujedinjenih nacija na odobrenje.

2. Izmjene ili dopune stupaju na snagu kada ih odobri Generalna skupština Ujedinjenih nacija i prihvati dvije trećine država ugovornica ovog Protokola, saobrazno njihovim ustavnim postupcima.

3. Kada izmjene ili dopune stupe na snagu, one su obavezne za sve države ugovornice koje su ih prihvatile, dok druge države ugovornice ostaju vezane odredbama ovog Protokola i svim izmjenama ili dopunama koje su ranije prihvatile.

Član 19.

1. Svaka država ugovornica može, u svako doba, otkazati ovaj Protokol putem pismene notifikacije upućene generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija. Otkaz proizvodi dejstvo šest meseci od dana kada generalni sekretar primi notifikaciju.

2. Otkaz ne dira u primjenu odredaba ovog Protokola ni na jednu predstavku podnijetu na osnovu člana 2 ni na istagu po osnovu člana 8 prije nego što otkaz stupi na snagu.

Član 20.

Generalni sekretar Ujedinjenih nacija obavijestiće sve države o:

- a) potpisima, ratifikacijama i pristupanjima ovom Protokolu /u skladu sa...
- b) datumu stupanja na snagu ovog Protokola i svake izmjene ili dopune u skladu sa članom 18
- c) svakom otkazu u skladu sa članom 19

Član 21.

1. Ovaj Protokol, čiji su tekstovi na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španskom jeziku jednako vjerodostojni, deponovaće se u arhivi Ujedinjenih nacija.

2. Generalni sekretar Ujedinjenih nacija dostaviće ovjerene prepise ovog Protokola svakoj državi na koju se odnosi član 25 Konvencije.